

2. Біоетика та біобезпека: мультидисциплінарні аспекти: наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяч. 105-річчю пам'яті В.К. Високовича, Харків, Україна 23–24 травня 2017 р. / М-во охорони здоров'я України; Харк. нац. мед. ун-т. Харків, 2017.

3. Денисенко С.В. Біоетичне ставлення до лабораторних тварин у навчальному процесі. Вісник ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», Том 13, Випуск 2 (42).

**ДОСВІД ОРАГНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ-ПСИХІАТРІВ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ**

Пострелко В.М.,

Міжнародний європейський університет (м. Київ)

Савицький І.В.,

ПВНЗ «Міжнародна академія екології та медицини» (м. Київ)

Тасенко М.В.

Міжнародний європейський університет (м. Київ)

Епідемія COVID-19 та розв'язання повномасштабної воєнної агресії російською федерацією проти України створює нові виклики для вітчизняної системи освіти [3]. Підготовка лікарів-інтернів як один із складників медичної освіти має своєчасно реагувати та вдосконалюватися відповідно до нових реалій. Підготовка лікарів-психіатрів є важливою для вимог сьогодення, оскільки наслідки бойових дій, окупації, надзвичайно напружена та складна психоемоційна обстановка довкола безпосередньо впливають на психіку людини, призводячи до захворювань психіатричного спектра.

Дистанційне навчання стало важливим компонентом організації навчального процесу в умовах війни. На протипагу поширеним думкам, така система навчання не принесла суттєвих негативних наслідків й падіння рівня вищої медичної освіти [2, с. 84]. Налагодити індивідуальний підхід до здобувачів освіти дають змогу особливості дистанційного навчання, зокрема гнучкість, можливість навчання в асинхронному режимі, здатність охоплювати велику аудиторію слухачів, економічна ефективність, а також використання останніх досягнень інформаційних технологій [4, с. 68].

Проте дистанційна форма навчання має і свої недоліки. До таких слід віднести відсутність як живого, наочного спілкування з викладачем та колегами, так і достатнього відпрацювання практичних навичок, що вкрай необхідні для формування цілісної компетенції майбутнього лікаря [1, с. 40], оскільки безпосереднє перебування в лікарні, участь у діагностичному та лікувальних процесах, вивчення історій хвороб, проведення клінічних розборів, спілкування з пацієнтом та його родичами формує унікальний клінічний досвід та розвиває клінічне мислення.

Навчальний рік було розпочато в синхронному форматі дистанційного навчання, який передбачає одночасність перебування всіх учасників навчального процесу в електронному середовищі, що дало змогу забезпечити швидкий обмін

інформацією між викладачем і лікарями-інтернами, ставити запитання й отримувати відповіді на них, підтримувати дискусію. Таке навчання було максимально наближено до традиційного формату.

Для збереження соціальних контактів з колегами та покращення рівня самостійної підготовки було проведено низку конференцій, під час яких лікарі-інтерни готували доповіді на найбільш актуальні теми сучасної психіатрії. Готуючи доповіді, учасники освітнього процесу здобували навички критичного оцінювання знайденої інформації, створення її візуальної демонстрації та, звичайно, презентування власного дослідження перед аудиторією. Такий тип навчального процесу підвищує зацікавленість до проведення наукової роботи в подальшій практиці майбутніх лікарів, покращує їхні комунікативні навички з колегами.

З почастішанням ракетних атак на підприємства енергетичної інфраструктури та запровадження аварійних і стабілізаційних графіків відключення електроенергії постала проблема неможливості проведення адекватного дистанційного навчання синхронно, оскільки не всі учасники процесу мали одночасний і достатній рівень забезпечення електроенергією та стабільний доступ до мережі «Інтернет». Вирішення цієї проблеми було знайдено в застосуванні асинхронного режиму дистанційного навчання, що передбачав індивідуальний темп опанування навчального матеріалу, відкритий доступ до навчальних матеріалів у будь-який час та в будь-якому безпечному місці. Було налагоджено спілкування з учасниками навчального процесу в месенджерах, що дало змогу зберегти рівень обізнаності лікарів-інтернів у навчальному процесі, поставлених завданнях та термінах виконання.

З огляду на важливість і необхідність безпосереднього перебування в профільному стаціонарі здобувачів освіти, семінарські та практичні заняття було організовано за методом «одного дня» на базі Київського обласного центру ментального здоров'я, який повністю відновив роботу після перебування під ворожою окупацією. У новостворених відділеннях центру почали отримувати кваліфіковану психіатричну допомогу постраждалі внаслідок російської агресії. Робота з такими хворими розширює горизонт компетенцій майбутніх лікарів-психіатрів, пристосовує їх до нових викликів у наданні психіатричної допомоги воєнного та післявоєнного періодів.

Отже, найоптимальнішим форматом проведення занять залишається класична модель викладання в медичному університеті, що передбачає очне відвідування як лекційних, так і практичних занять, відпрацювання навичок безпосередньо перед ліжком хворого. Але в умовах сьогодення саме дистанційна форма навчання здатна забезпечити та зберегти безперервність навчального процесу для підготовки майбутніх медичних працівників. Проте, коли безпекова ситуація в регіоні залишається стабільною, слід проводити практичні заняття за методом «одного дня» на базі клінічної лікарні для вдосконалення навичок діагностики, лікування хворого та розвитку клінічного мислення.

Перелік використаних джерел:

1. Дистанційне навчання у професійній підготовці майбутніх лікарів: pro et contra / О.І. Герасименко, Т.Р. Полесова, В.В. Герасименко, Н.С. Кухарева // Травма. – 2021. – № 5. – С. 38–40.

2. Лісецька І.С. Дистанційна форма навчання студентів-медиків / І.С. Лісецька // Сучасна педіатрія. – 2020. – № 7. – С. 81–86.

3. Парадигма вищої медичної освіти в умовах війни та глобальних викликів XXI століття [Електронний ресурс] / П.Я. Боднар, А.Д. Беденюк, Т.В. Боднар, Л.П. Боднар // АКАДЕМІЧНІ ВІЗІЇ. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/93/85>

4. ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ / [І.А. Голованова, Н.В. Мартиненко, Т.В. Плужнікова та ін.] // СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ПЕРСПЕКТИВИ І ЗДОБУТКИ / [І.А. Голованова, Н.В. Мартиненко, Т.В. Плужнікова та ін.]. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2022. – С. 67–69.

МОТИВАЦІЯ ЯК ПРЕДИКТОР АКАДЕМІЧНОЇ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Редька І.В.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, м. Харків, Україна

Згідно з психологічною теорією продуктивності навчання (Walberg Н.Ж., 1981), академічна успішність залежить від структури особистості, дидактичного процесу та освітнього середовища. Здобуття медичної освіти є довготривалим процесом з інтенсивним характером навчальної діяльності, тому успішне завершення освітньо-професійної програми можливе лише за наявності високого рівня мотивації. Це визначило *мету роботи* – розкрити роль мотивації як предиктора академічної успішності студентів-медиків.

Згідно з метааналізом, існує значний, але помірний зв'язок між академічною успішністю та мотиваційними стратегіями студентів-медиків [4]. Категорії мотивів можуть бути різними, але загалом їх можна розділити на дві групи: 1) зовнішня мотивація, орієнтована на винагороду; 2) внутрішня мотивація. Абітурієнтів і студентів-медиків 1-го курсу мотивує бажання стати лікарями, яке може бути зумовлено соціальним визнанням, інтересом до медичних знань і розуміння патологічних процесів, а також потребою підвищити самооцінку через це досягнення [10]. Дослідження великої когорти швейцарських студентів-медиків (n = 1004) виявило, що чоловіки мають вищі значення зовнішньої мотивації, зацікавленості в доході, престижі та кар'єрному зростанні, на відміну від жінок, які мають вищі значення внутрішньої мотивації [6].

Іванченко та ін. (2016), досліджуючи студентів-медиків 1-го та 4-го років навчання, виявили домінування внутрішньої мотивації навчальної діяльності над зовнішньою. Серед основних мотивів внутрішньої мотивації переважали становлення висококваліфікованого спеціаліста, забезпечення успішності майбутньої професійної діяльності, набуття глибоких і міцних знань [2]. Подібні результати було отримано й при дослідженні студентів-медиків 5-го курсу, у структурі внутрішньої мотивації яких домінують мотиви набуття глибоких знань з медицини (36 % україномовних і 76 % англomовних студентів), становлення висококваліфікованого спеціаліста (відповідно 34 % і 20 %) та забезпечення успішності майбутньої професійної діяльності (відповідно 18 % і 4 %). Внутрішня мотивація до навчання відповідала високому та середньому рівням,